

Sérové onkomarkery karcinomu prostaty

Serum oncomarkers for prostate cancer

Jakub Řezáč, Otakar Čapoun, Viktor Soukup

Urologická klinika VFN a 1. LF UK v Praze

Došlo: 7. 9. 2021

Přijato: 15. 11. 2021

Kontaktní adresa:

MUDr. Jakub Řezáč

Urologická klinika VFN a 1. LF UK

Ke Karlovu 6, 120 00 Praha 2

e-mail: jakub.rezac@vfn.cz

Střet zájmů: Žádný.

Prohlášení o podpoře: Práce byla podpořena projektem MZ ČR RVO–VFN64165.

Hlavní stanovisko práce: Nedílnou součástí určení diagnózy nebo prognózy karcinomu prostaty jsou onkomarkery, které stanovujeme z krevního séra, moči, popřípadě tkáně. V této práci podáváme stručný přehled aktuálně využívaných a experimentálních sérových onkomarkerů karcinomu prostaty.

Major statement: Detection of oncomarkers in blood serum, urine and tissue samples is an integral part of the diagnostic process for prostate cancer. The aim of this article is to show a brief overview of currently used and experimental prostate cancer serum oncomarkers.

SOUHRN

Řezáč J, Čapoun O, Soukup V. Sérové onkomarkery karcinomu prostaty.

Karcinom prostaty (KP) je jedním z nejčastěji diagnostikovaných onkologických onemocnění. Nedílnou součástí určení diagnózy nebo prognózy KP jsou onkomarkery, které stanovujeme z krevního séra, moči, popřípadě tkáně. V klinické praxi se setkáváme nejčastěji se sérovými onkomarkery v čele s prostatickým specifickým antigenem (PSA) případně s jeho deriváty – volným PSA, zdvojnásobícím časem PSA, PSA velicitou a PSA denzitou. Pro zpřesnění indikace biopsie prostaty pak můžeme využít další testy, například Prostate Health Index (PHI). Další komerčně dostupnou alternativou je panel čtyř kalikreinů (4 K skóre). Mezi nejnovější markery patří, ve Spojených státech již schválené, cirkulující nádorové buňky (CTC), případně zatím experimentální mikro RNA (miRNA). V této práci podáváme stručný přehled aktuálně využívaných a experimentálních sérových prediktivních a prognostických onkomarkerů KP.

KLÍČOVÁ SLOVA

Onkomarkery, biomarkery, karcinom prostaty.

SUMMARY

Řezáč J, Čapoun O, Soukup V. Serum oncomarkers for prostate cancer.

Prostate cancer (PC) is one of the most diagnosed oncological diseases. An integral part of the diagnostic process is detection of oncomarkers, which we measure in blood serum, urine, or tissue samples. In clinical practice, we most often utilize serum oncomarkers, especially Prostate Specific Antigen (PSA) or its derivatives free PSA,